

AKTÍVNA VECNÁ LEGITIMÁCIA V SPORE O VYDANIE BEZDÔVODNÉHO OBOHATENIA

Aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu platieb spojených s užívaním bytu v prospech správcu svedčí vlastníkovi bytu. Manželka vlastníka bytu bola oprávnená uhrádzať platby spojené s užívaním bytu podľa dohody manželov, ktorá ale nezakladá ich nerozlučné procesné spoločenstvo a z takejto dohody nemožno vyvodit' spoločné právo na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 474/2020 z 13. októbra 2020)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duřu a Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) predbeřne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBÝT, s. r. o., Hurbanova 18, Bardejov, IČO 31 683 061, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolářom, PhD., Južná trieda 1, Kořice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 18 Co 118/2018-244 zo 17. decembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 78/2019 z 27. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBÝT, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBÝT, s. r. o., Hurbanova 18, Bardejov, IČO 31 683 061 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 18 Co 118/2018-244 zo 17. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 78/2019 z 27. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) vystupovala sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej v konaní o zaplatenie peňažnej sumy vo výške 610,36 eur s príslušenstvom z titulu vydania

bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľka sa v zmysle podanej žaloby mala bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu z dôvodu, že v období mesiacov január až apríl 2011 prijala od žalobcu platby spojené s užívaním bytu, hoci v tomto období nebola správcou bytového domu. Okresný súd zaviazal sťažovateľku na úhradu žalovanej peňažnej sumy v prospech žalobcu rozsudkom sp. zn. 5 C 199/2013 z 19. januára 2018 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“).

3. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie. O podanom odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie odôvodnené jednak vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“), ako aj nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 421 CSP, ktoré najvyšší súd napadnutým rozhodnutím odmietol z dôvodu podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné, pretože nevidel žiadne nedostatky týkajúce sa namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci uviedol, že hoci ide o spotrebiteľský vzťah, sťažovateľka nevystupuje v postavení spotrebiteľa, ale dodávateľa a z tohto dôvodu na ňu nemožno aplikovať ustanovenia o zníženom majetkovom cenze v rámci prípustnosti dovolania v zmysle § 422 ods. 1 písm. b) CSP.

4. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka uvádza, že obe napadnuté rozhodnutia nespĺňajú požiadavku riadneho a ústavne konformného výkladu právnej normy, a to zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ako aj inštitútov bezpodielového spoluvlastníctva a bezdôvodného obohatenia.

5. Sťažovateľka rozporuje právne závery krajského súdu, ktorý v konaní neskúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v situácii, keď platby spojené s užívaním bytu boli hradené z bankového účtu manželky žalobcu, ale samotný byt bol vlastníctvom žalobcu. Konajúce súdy sa žiadnym spôsobom nevysporiadali s otázkou, či v rozhodnom čase realizovania úhrad boli žalobca a osoba realizujúca platby manželmi, resp. z akých zdrojov pochádzali peňažné prostriedky na bankovom účte tejto osoby. Okrem toho bola sťažovateľka toho názoru, že na strane žalobcu ide o nerozlučné spoločenstvo, na ktoré súdy prihliadajú ex offi, čo v tomto prípade nebolo dodržané.

6. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu je podľa názoru sťažovateľky nepreskúmateľné v časti vyriešenia otázky začatia plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom argumentuje, že ak v čase prijatia platieb už nebola správkynou bytového domu, nemohla ani vyhotoviť vyúčtovanie týchto platieb, a preto všeobecné súdy nesprávne ustálili začiatok plynutia premlčacej doby – doručenie vyúčtovania prijatých platieb sťažovateľkou. Sťažovateľka namieta aj nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov v otázke rozporu s dobrými mravmi.

7. Sťažovateľka sa odvoláva na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu vo vzťahu k obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie, do ktorého zahŕňa právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu a právo účastníka na výklad procesného a hmotného práva v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. V rámci argumentačnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka okrem zásahu do základného práva na súdnu ochranu namieta aj zásah do základného práva na ochranu vlastníctva, ku ktorému malo dôjsť nesprávnym právnym posúdením „kolízie námietky premlčania s namietaným porušením dobrých mravov“, a odkazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 16/2017, s ktorým je namietané nesprávne právne posúdenie v zásadnom rozpore. Konajúce súdy pristúpili k posúdeniu nároku

žalobcu skôr formalisticky a neposkytli ochranu sťažovateľke, ktorá v rozhodnom období reálne žalobcovi poskytovala plnenie, nebola zohľadnená jej dobromyseľnosť, resp. úlohou súdov bolo vykonať test proporcionality a spravodlivosti v otázke rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi, čím sa zasiahlo do právnej istoty sťažovateľky a jej legitímnych očakávaní.

8. Sťažovateľka uvádza, že konajúce súdy poskytli žalobcovi ako spotrebiteľovi neprimeranú ochranu nad ústavne a zákonne stanovený rámec, narúšajúc rovnosť účastníkov konania nad primeranú mieru, čím nerešpektovali judikatúru ústavného súdu, najmä závery rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 11/2016.

9. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezhom tak, že vysloví porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu a napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si sťažovateľka uplatňuje nárok na náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu a napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu. Porušenie označených práv sťažovateľka v zásade dôvodí nesúhlasom s právnym posúdením jej veci, ku ktorému malo dôjsť nesprávnou aplikáciou a výkladom príslušných procesných, ako aj hmotnoprávných noriem.

18. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nie je medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 dohovoru zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne.

III.1 K porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu

19. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu v dvoch rovinách. V prvom rade sa ústavný súd zaoberal námietkami sťažovateľky vo vzťahu k tvrdenému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Rovnaké námietky uplatnila sťažovateľka aj v podanom dovolaní a najvyšší súd sa nimi zaoberal v odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde a s princípom vlastného sebaobmedzenia konštatuje, že namietané výhrady sťažovateľky proti nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia krajského súdu nemá právomoc samostatne posudzovať, navyše za situácie, keď zároveň podrobil ústavnoprávnemu prieskumu samotné rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní. Navyše ústavný súd zdôrazňuje, že ťažisko sťažostnej argumentácie vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práv sťažovateľky spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a prípadný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu sťažovateľka podrobnejšie neodôvodnila.

20. Druhá rovina námietok sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu spočíva v tvrdenom nesprávnom právnom posúdení veci. Sťažovateľka uplatnila rovnaké námietky aj v podanom dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP. Najvyšší súd jej dovolanie odmietol ako neprípustné, pretože sťažovateľka nespĺnila podmienku prípustnosti dovolania v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP [najvyšší súd nesprávne uviedol § 422 ods. 1 písm. c) CSP]. Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie zníženého majetkového cenzu podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP, pretože dovolateľom nebol spotrebiteľ, ale neúspešný dodávateľ. Ústavný súd pripomína, že vo svojich rozhodnutiach už opakovane vyslovil (napr. I. ÚS 382/2019,

I. ÚS 71/2020, IV. ÚS 49/2020, IV. ÚS 57/2020), že pri posudzovaní prípustnosti dovolania v sporoch s ochranou slabšej strany, vychádzajúc z princípu rovnosti strán, sa bez ohľadu na povahu subjektu aplikuje znížený majetkový cenzus pre dovolanie podané ktoroukoľvek zo sporových strán.

20.1 Napriek tomu však ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu podľa § 421 CSP je vecne správne, pretože žalovaná suma 610,36 eur bez príslušenstva nedosahuje ani dvojnásobok minimálnej mzdy. Sťažovateľka tak objektívne nemala možnosť dosiahnuť dovolací prieskum vo vzťahu k svojim námietkam o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, tieto námietky je tak oprávnený posúdiť ústavný súd.

21. Ústavný súd vo všeobecnosti nepristupuje k posudzovaniu správnosti aplikácie príslušných právnych predpisov, či už hmotnoprávnej, alebo procesnoprávnej povahy, keďže nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecných súdov, ale je súdom, ktorý posudzuje aplikáciu platného práva v kontexte označených základných práv a slobôd sťažovateľov. Len extrémne vybočenie alebo aplikácia právneho predpisu v rozpore s jeho zmyslom a účelom môže byť podkladom na zásah ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, sledujúc odstránenie porušovania základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces.

22. Sťažovateľka namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil premlčanie práva žalobcu na vrátenie platieb súvisiacich s užívaním bytu, kolíziu námietky premlčania s namietaným porušením dobrých mravov, neprimeraným spôsobom a v rozpore s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 11/2016 zvýhodnil žalobcu ako spotrebiteľa a nevykonal test proporcionality vo vzťahu ku kolízii základného práva sťažovateľky vlastníť majetok a práva na právnu istotu, odkazujúc na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 16/2017 a sp. zn. 6 Cdo 173/2011, z procesného hľadiska neprihliadol na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a na existenciu nerozlučného procesného spoločenstva na strane žalobcu.

23. V uvedenom rámci ústavný súd pristúpil k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu. K posúdeniu premlčania práva žalobcu na vrátenie platieb súvisiacich s užívaním bytu krajský súd uviedol, že sa plne stotožnil so závermi súdu prvej inštancie. Ten v rozsudku v bode 73 uviedol, že nárok žalobcu je bezdôvodným obohatením poskytnutým bez právneho dôvodu. V tomto prípade objektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa poskytnutia plnenia. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu a komu takto plnil. Okresný súd ustálil, že žalobca sa o skutočnosti, že došlo k bezdôvodnému obohateniu mohol dozvedieť najskôr okamihom doručenia konečného vyúčtovania nákladov, pričom ide o vyúčtovanie, ktoré vyhotovil nový správca, a nie sťažovateľka. V nadväznosti na posudzovanie začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby okresný súd uviedol, že vznesená námietka premlčania koliduje s dobrými mravmi, keďže okolnosti, pre ktoré vôbec došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, boli zavinené sťažovateľkou, ktorá napriek vedomosti o tom, že nie je správcou bytového domu, prijímala platby spojené s užívaním bytu. V konečnom dôsledku okresný súd posúdil namietané premlčanie a vyhodnotil nárok žalobcu ako podaný včas.

24. V tomto ohľade ústavný súd nezistil, že by krajský súd nesprávne právne posúdil vznesenú námietku premlčania, resp. jej rozpor s dobrými mravmi. Sťažovateľkou uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 16/2017 z 29. marca 2019 posudzuje situáciu, keď bola námietka premlčania vznesená dôvodne, pričom prihliadanie na ňu mohlo spôsobiť

porušenie dobrých mravov. Vo veci sťažovateľky bola ale námietka premlčania vyhodnotená ako nedôvodná. Je preto nelogické, prečo sťažovateľka napáda prihládanie na námietku premlčania ako rozporné s dobrými mravmi, keď jednak samotné premlčanie nenastalo a v prípade, ak by nárok bol premlčaný, ale námietka premlčania by bola vyhodnotená ako nesúladná s dobrými mravmi, sťažovateľka by bola rovnako zaviazaná na úhradu žalovanej sumy, a teda by v konaní bola neúspešná. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 173/2011 z 30. januára 2013 ústavný súd nenašiel paralelu s prejednávanej prípadom sťažovateľky. Uvádzané rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje posudzovanie nároku na odplatu za zriadenie vecného bremena, jeho premlčania, resp. možnosti posudzovania tohto nároku v rámci 10-ročnej premlčacej doby z dôvodu uznania práva dlžníkom podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

25. Pokiaľ sa sťažovateľka v konaní pred všeobecnými súdmi bránila, že plnenia poskytované žalobcom prijala za služby, ktoré aj reálne vykonala, okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, na ktoré odkázal aj krajský súd, uviedol, že sťažovateľka, uvedomujúc si skutočnosť, že nebola správcou bytového domu, nebola ani oprávnená poskytovať služby spojené s užívaním bytu vlastníkom bytov. Jej povinnosťou bolo odovzdať správu bytového domu správcovi, ktorého platne určili vlastníci bytov, k čomu nedošlo. Prípadné nároky spojené s poskytovaním služieb v prospech bytového domu si mala uplatniť u nového správcu bytového domu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na bod 60 rozhodnutia okresného súdu: „Akákoľvek zmena v osobe správcu nemôže byť na ujmu vlastníkom, ako to ustanovuje § 8 ods. 2 zákona č. 182/1993 Zb. Subjekt, ktorý prestal byť správcou bytového domu, prestáva byť daným okamihom v právnom vzťahu s vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru a nemôže od neho požadovať akékoľvek nedoplatky, už vôbec nie preddavky za obdobie, kedy nebol správcou. Tieto nároky prechádzajú na nového správcu, ktorý je v právnom vzťahu s vlastníkom a otázka preddavkov, resp. nedoplatkov z minulého obdobia je vecou vysporiadania predchádzajúceho a súčasného správcu, tak ako to upravuje zákon č. 182/1993 Z. z.“

26. Z uvedeného vyplýva, že ak v dôsledku vrátenia platieb žalobcovi prijatých bez právneho dôvodu, hoci aj za poskytnuté služby, došlo k neprijateľnému zásahu do majetkovej sféry sťažovateľky, tieto nároky si sťažovateľka mala uplatniť u nového správcu, preto ani neboli predmetom konania, výsledkom ktorého boli napadnuté rozhodnutia. Tento záver je následne aplikovateľný aj na námietku nevykonania testu proporcionality vo vzťahu ku stretu majetkových práv sťažovateľky s princípom právnej istoty. Ulohou všeobecných súdov teda nebolo posudzovať, či vrátenie platieb z titulu bezdôvodného obohatenia je proporcionálne vo vzťahu k sťažovateľke, ktorá svoje povinnosti plnila, ak existoval zákonný spôsob, akým sťažovateľka mohla uplatniť refundáciu tohto plnenia. Zároveň na poskytovanie tohto plnenia nebola viac povinná.

27. K namietaným nedostatkom týkajúcim sa pochybení všeobecných súdov pri aplikácii procesných noriem, t. j. v prvom rade k posúdeniu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v kontexte platieb poukazovaných z účtu manželky žalobcu, krajský súd uviedol zhodne so závermi okresného súdu, že aktívne vecne legitimovaným na podanie žaloby bol žalobca z titulu vlastníckeho práva k bytu. Platby spojené s užívaním bytu mohli byť realizované aj z bankového účtu manželky žalobcu, keďže z pohľadu krajského súdu išlo o bežnú vec a byt bol v užívaní oboch manželov. Sťažovateľka poukázala aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2017, ktoré pojednávalo o situácii, či dlžník je oprávnený plniť manželovi veriteľ'a, ak ten nebol zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke so záverom, že z dôvodu právnej istoty oboch

zmluvných strán je dlžník povinný plniť osobe, ktorá je zmluvne označená ako veriteľ. Nepochybne išlo o inú skutkovú, ako aj právnu situáciu a aplikácia záverov spomínaného uznesenia ústavného súdu preto bola vylúčená. Sťažovateľka navyše sama akceptovala takto uhrádzané platby a nebolo pochyb o tom, kto a za akým účelom ich poukazoval.

28. Na tomto mieste ústavný súd dodáva, že z rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že predmetný byt bol vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Nie je však vylúčené, aby úhradu platieb spojených s užívaním bytu mohla realizovať jeho manželka. Ak totiž išlo o prostriedky patriace do ich bezpodielového spoluvlastníctva, nie je podstatné vo vzťahu k tretím osobám, ktorý z manželov nimi fyzicky disponuje. Ide výlučne o právny vzťah medzi manželmi. Rovnaký záver možno napokon vysloviť aj v súvislosti s otázkou pôvodu použitých finančných prostriedkov, pretože rozhodujúce je len to, či boli použité na „spoločnú vec“, čím je možné rozumieť aj vedenie spoločnej domácnosti bez ohľadu na skutočnosť, že vlastníkom bytu je iba jeden z manželov.

29. Ďalším tvrdým nedostatkom napadnutého rozhodnutia bolo neprihliadnutie na nerozlučné procesné spoločenstvo na strane žalobcu, pretože podľa sťažovateľky účinok napadnutého rozhodnutia krajského súdu sa vzťahuje na oboch manželov ako účastníkov hmotnoprávneho úkonu, pričom nesprávne uvedenie subjektov na strane žalobcu malo mať za následok odmietnutie podanej žaloby. Túto otázku sťažovateľka neuplatnila v podanom odvolaní, preto pochopiteľne nebola v napadnutom rozhodnutí krajského súdu posudzovaná. Ústavný súd ale konštatuje, že z napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva jednoznačne, že aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby svedčí vlastníčkovi bytu, ktorým je výlučne žalobca. Manželka žalobcu bola oprávnená uhrádzať platby spojené s užívaním bytu podľa dohody manželov, ktorá ale nezakladá ich nerozlučné procesné spoločenstvo a z takejto dohody nemožno vyvodit' spoločné právo na vrátenie prípadného bezdôvodného obohatenia.

30. Napokon ústavný súd posúdil námietky sťažovateľky týkajúce sa neprimeraného zvýhodnenia žalobcu ako spotrebiteľa. Sťažovateľka poukázala na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 11/2016 zo 7. februára 2018, ktorým ústavný súd konštatoval nesúlad § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy. V prvom rade je potrebné uviesť, že na prejednávany prípad nebol aplikovaný zákon o ochrane spotrebiteľa. Pokiaľ sťažovateľka argumentuje týmto rozhodnutím ústavného súdu iba z hľadiska výkladu princípu ochrany spotrebiteľa ako takého, neuvádza presne, čo touto námietkou sleduje. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu síce nespochybňuje záver okresného súdu, že vzťah žalobcu a žalovaného má spotrebiteľský charakter, nie je však jasné, ako toto konštatovanie neprimerane znevýhodnilo postavenie sťažovateľky v konaní, resp. malo vplyv na právne posúdenie veci. Z tohto dôvodu ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľky o poskytnutí neprimeranej ochrany druhej strane sporu ako spotrebiteľovi ako ničím nepodloženú.

31. O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia) orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné

preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 27/05).

32. Na základe uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu z dôvodu, že krajský súd nesprávne vec posúdil po právnej stránke, odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, keďže neidentifikoval žiaden odklon alebo svojvoľnú aplikáciu príslušných právnych noriem zaťažujúce napadnuté rozhodnutie arbitrárnosťou alebo vnútornou rozpornosťou, ktoré by mali za následok porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

III.2 K porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

33. Sťažovateľka podanou ústavnou sťažnosťou napáda nielen rozhodnutie krajského súdu, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo ňou podané dovolanie odmietnuté pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c) CSP.

34. V prvom rade ústavný súd uvádza, že sťažovateľka dôvodí porušenie svojich základných práv nesprávnym právnym posúdením veci samej, teda nie samotným odmietnutím dovolania, ktoré nemalo povahu meritórneho rozhodnutia.

35. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu sa ústavný súd oboznámil s obsahom dovolania podaného sťažovateľkou, ako aj s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu.

36. Sťažovateľka podané dovolanie formálne odôvodnila len podľa § 421 CSP, avšak z obsahu jej argumentácie bolo možné usúdiť, že rozhodnutie krajského súdu je podľa jej názoru nedostatočne odôvodnené až nepreskúmateľné, čím krajský súd znemožnil sťažovateľke uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že tým bolo porušené právo na spravodlivý proces, čo je dôvod dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Tvrdená nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu v argumentácii sťažovateľky splyvala s tvrdeným nesprávnym právnym posúdením veci a arbitrárnou aplikáciou príslušných právnych noriem.

37. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie krajského súdu vadou zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP netrpí, všeobecný súd uviedol, z akých skutkových okolností vyvodil svoje právne závery, vysporiadal sa s tvrdeniami oboch sporových strán a odkázal aj na znenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré pokladal za správne.

38. Keďže sama sťažovateľka v podanom dovolaní presne a konkrétne nešpecifikovala, z akého dôvodu považuje rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené, resp. ňou uvádzané dôvody sa skôr zaoberali nesprávnym právnym posúdením veci, ktoré zhodne uviedla aj v podanej ústavnej sťažnosti a ústavný súd sa s nimi už v tomto rozhodnutí vysporiadal, rozhodnutie najvyššieho súdu v preskúmvanej časti možno hodnotiť ako súladné s požiadavkami v zmysle práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

39. Z uvedených dôvodov ústavný súd musel konštatovať, že aj v tejto časti je ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená.

40. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

